

RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Observatoire des prix de l'électricité et du gaz en région de Bruxelles-Capitale

Avril-Mai-Juin 2019 / April-Mei-Juni 2019

Observatorium van de gas-en elektriciteitsprijzen in het Brussels Hoofdstedelijk gewest

brugel ●●

LE REGULATEUR BRUXELLOIS POUR L'ENERGIE
DE BRUSSELSSE REGULATOR VOOR ENERGIE

Actualité T2 2019 - Actualiteit T2 2019

Le premier semestre 2019 a été marqué par la baisse du prix moyen de l'électricité et du gaz.

De eerste helft van 2019 werd gekenmerkt door een daling van de gemiddelde prijs van elektriciteit en gas.

Alors que l'année 2018 était caractérisée par une croissance continue du prix moyen de l'énergie, le premier semestre 2019 inverse la tendance et marque une diminution du prix moyen des offres des fournisseurs.

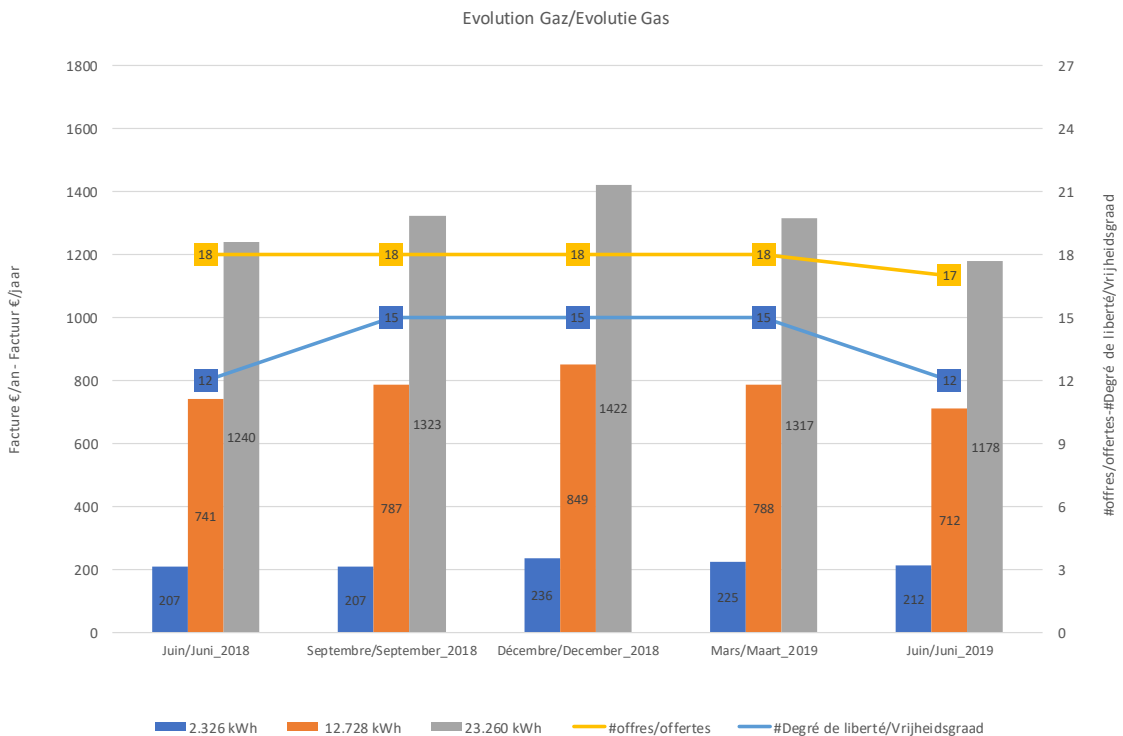
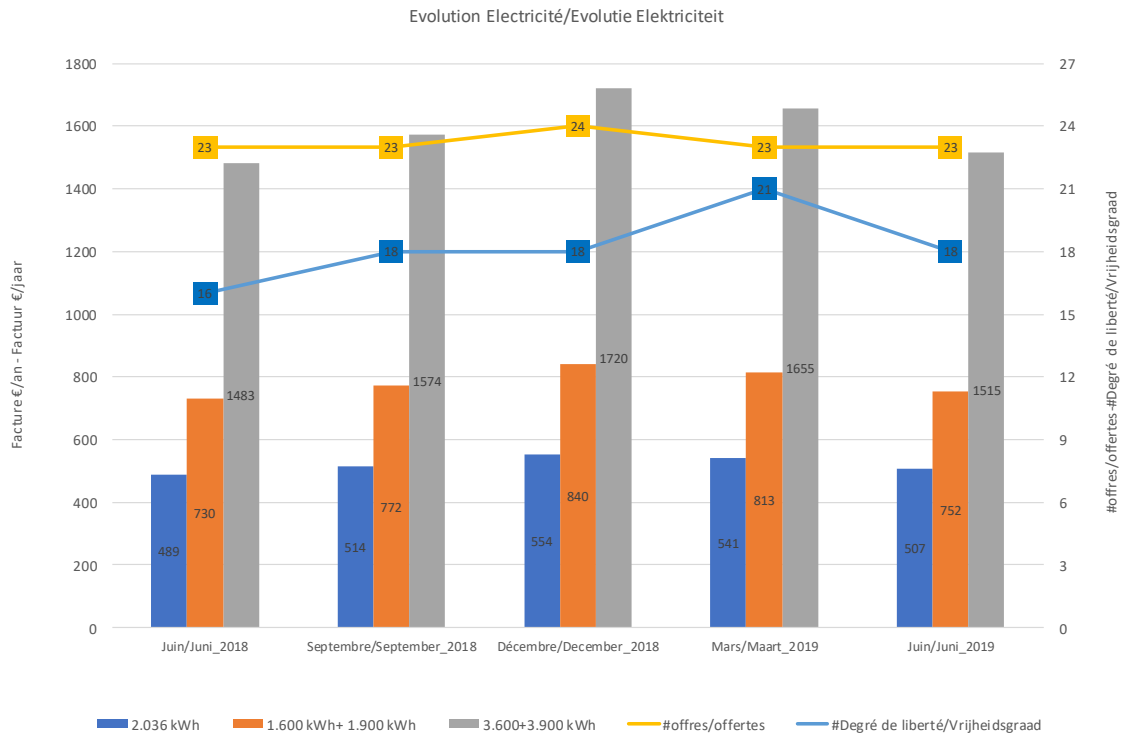
Terwijl 2018 werd gekenmerkt door een voortdurende stijging van de gemiddelde energieprijzen, was de trend in de eerste helft van 2019 andersom en daalt de gemiddelde prijs van de aanbiedingen van de leveranciers.

Néanmoins, sur une base annuelle, entre juin 2018 et juin 2019, on constate une hausse du prix de la facture variant de 2,2 % à 3,7 % selon la classe de consommation pour l'électricité, et une variation de - 5 % à 2,4 % pour le gaz.

Op jaarbasis, tussen juni 2018 en juni 2019, was er echter een stijging van de factuurprijs van 2,2 % tot 3,7 %, afhankelijk van de verbruiksklasse voor elektriciteit en een variatie van - 5 % tot 2,4 % voor gas.

Les graphiques ci-dessous représentent l'évolution des prix respectivement de l'électricité et du gaz observée en 2018 et 2019, couplée avec l'évolution du nombre d'offres présentes sur le marché ainsi que le degré de liberté (nombre d'offres potentiellement plus avantageuses pour un client qui n'a pas signé de contrat avec un fournisseur).

Onderstaande grafieken tonen de respectievelijke evolutie van de elektriciteits- en de gasprijzen in 2018 en 2019, gekoppeld aan de evolutie van het aantal op de markt aanwezige aanbiedingen en de mate van vrijheid (het aantal aanbiedingen dat potentieel voordeliger is voor een klant die geen contract met een leverancier heeft getekend).

Toutes les données des graphiques et de tableaux proviennent de Brusim.
Alle gegevens van de grafieken en tabellen zijn van Brusim afkomstig.

1. Actualité / Nieuws	2
2. Clientèle résidentielle / Huishoudelijke klanten	5
2.1 Electricité : Offres présentes sur le marché / Elektriciteit: Aanbiedingen op de markt	6
2.2 Gaz: Offres présentes sur le marché / Gas: Aanbiedingen op de markt	7
2.3 Electricité: Offre par défaut vs offre la plus avantageuse / Elektriciteit: Standaardofferte vs goedkoopste aanbieding	8
2.4 Gaz: Offre par défaut vs offre la plus avantageuse / Gas: Standaardofferte vs goedkoopste aanbieding	9
2.5 Electricité: Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs / Elektriciteit: Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers	10
2.6 Gaz: Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs / Gas: Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers	11
2.7 Electricité: Décomposition de la facture annuelle / Elektriciteit: Samenstelling van de jaarlijkse factuur	12
2.8 Gaz: Décomposition de la facture annuelle / Gas: Samenstelling van de jaarlijkse factuur	13
2.9 Electricité: Evolution de la facture d'un client médian /Elektriciteit: Evolutie van de factuur van de mediane afnemer	14
2.10 Electricité: Evolution de la facture d'un client médian-partie énergie / Elektriciteit: Evolutie van de factuur van de mediane afnemer-deel énergie	14
2.11 Electricité: Evolution de la facture d'un client moyen / Elektriciteit: Evolutie van de factuur van de gemiddelde afnemer	15
2.12 Electricité: Evolution de la facture d'un client moyen-partie énergie / Elektriciteit: Evolutie van de factuur van de gemiddelde afnemer-deel énergie	15
2.13 Gaz: Evolution de la facture d'un client médian / Gas: Evolutie van de factuur van de mediane afnemer	16
2.14 Gaz: Evolution de la facture d'un client médian-partie énergie / Gas: Evolutie van de factuur van de mediane afnemer-deel énergie	16
2.15 Gaz: Evolution de la facture d'un client moyen / Gas: Evolutie van de factuur van de gemiddelde afnemer	17
3. Clientèle « Petit professionnel» / Kleine Professionele klanten	19
3.1 Electricité: Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs / Elektriciteit: Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers	20
3.2 Gaz: Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs / Gas: Overzicht van de prijzen voor verschillende	21
3.3 Electricité: Décomposition de la facture annuelle / Elektriciteit: Samenstelling van de jaarlijkse factuur	22
3.4 Gaz: Décomposition de la facture annuelle / Gas: Samenstelling van de jaarlijkse factuur	23
3.5 Electricité: Evolution de la facture / Elektriciteit: Evolutie van de factuur	24
3.6 Gaz: Evolution de la facture / Gas: Evolutie van de factuur	25
4. Electricité verte : Groenestroom	26
4.1 Prix moyen par CV/Transactions / Gemiddelde prijs/Transacties	27
4.2 Evolution des prix et du volume des CV / Evolutie van de prijzen en het volume van groenestroomcertificaten	28
5. Clientèle sociale / Beschermden klanten	29
5.1 Electricité: Evaluation du coût annuel pour plusieurs types de consommateur / Elektriciteit: Evolutie van de jaarlijkse kostprijs voor verschillende categorieën van afnemer	30
5.2 Gaz: Evaluation du coût annuel pour plusieurs types de consommateur / Gas: Evolutie van de jaarlijkse kostprijs voor verschillende categorieën van afnemers	31

2. CLIENTELE RESIDENTIELLE 2. HUISHOUDELIJKE KLANTEN

2.1 Electricité : Offres présentes sur le marché

2.1 Elektriciteit : Aanbiedingen op de markt

Le tableau ci-après reprend le nombre d'offres présentes sur Brusim en juin 2019 qui permettent au consommateur de faire des économies sur sa facture annuelle par rapport à l'offre du fournisseur par défaut (« degré de liberté ») aux clients passifs. Attention, seules les offres soumises par les fournisseurs sur base volontaire sont reprises sur Brusim.

On entend par fournisseur par défaut, le fournisseur chargé d'alimenter depuis le 1er janvier 2007 les consommateurs bruxellois qui n'ont pas signé de contrat avec un fournisseur.

Pour ce second trimestre 2019, l'économie maximale que peut réaliser le consommateur a diminué pour toutes les classes de consommation par rapport au premier trimestre 2019.

Le « degré de liberté » varie selon le segment de clientèle concerné. L'observatoire des prix de BRUGEL fait référence aux catégories de clients suivantes :

- Petit client : client dont la consommation annuelle est de 600 kWh (heure pleine).
- Client médian : client bruxellois dont la consommation annuelle est de 2.036 kWh (heure pleine).
- Ménage moyen : client dont la consommation annuelle est de 1.600 kWh (heure pleine) + 1.900 kWh (heure creuse)
- Gros consommateur : client dont la consommation annuelle est de 3.600 kWh (heure pleine) + 3.900 kWh (heure creuse).

*sur la facture totale *op de totale factuur	Petit Consommateur/ Kleine verbruiker	Consommateur médian / Mediane verbruiker	Consommateur moyen/ Gemiddelde verbruiker	Gros Consomma- teur / Grote verbruiker
Degré de liberté Vrijheidsgraad	18	19	17	18
% d'économies/ an* Max bespa- ring/jaar*	44%	22%	17%	15%
Economie/an Max besparing/ jaar	€ 68	€ 96	€ 114	€ 199

De onderstaande tabel geeft het aantal aanbiedingen die op Brusim aanwezig waren in juni 2019 en waarmee de verbruiker besparen kon op zijn jaarfactuur in vergelijking met de offerte van de standaardleverancier aan passieve klanten ("vrijheidsgraad"). Er moet rekening worden met het feit dat, op Brusim, alleen offertes, die door de leveranciers op vrijwillige basis ingediend zijn, worden vermeld.

De standaardleverancier is de leverancier die sinds 1 januari 2007 verantwoordelijk is voor de levering aan consumenten die geen contract met een leverancier hebben ondertekend.

Tijdens het tweede kwartaal 2019, is de maximale besparing voor de klanten gedaald voor alle afnemerscategorieën met het eerste kwartaal 2019.

Prijzen en ook de "vrijheidsgraad" verschilt per type van klanten. Het observatorium van prijzen van BRUGEL verwijst naar de volgende afnemerscategorieën worden als volgt omschreven:

- Kleine afnemer: afnemer met een jaarverbruik van 600 kWh (piekuren)
- Mediane afnemer: Brusselse afnemer met een jaarverbruik van 2.036 kWh (piekuren).
- Gemiddeld gezin: afnemer met een jaarverbruik van 1.600 kWh (piekuren) + 1.900 kWh (daluren)
- Grote verbruiker: afnemer met een jaarverbruik van 3.600 kWh (piekuren) + 3.900 kWh (daluren).

2.2 Gaz: Offres présentes sur le marché

2.2 Gas: Aanbiedingen op de markt

Le tableau ci-dessous reprend le nombre d'offres présentes sur Brusim en juin 2019 qui permettent au consommateur de faire des économies sur sa facture annuelle par rapport au fournisseur par défaut.

Attention, seules les offres soumises par les fournisseurs sur base volontaire sont reprises sur Brusim.

On entend par fournisseur par défaut, le fournisseur chargé d'alimenter depuis le 1er janvier 2007 les consommateurs bruxellois qui n'ont pas signé de contrat avec un fournisseur.

Pour ce second trimestre 2019, l'économie maximale que peut réaliser le consommateur a diminué pour toutes les classes de consommation par rapport au premier trimestre 2019. Les catégories de consommateurs utilisées pour le gaz sont :

- Petit consommateur : client dont la consommation annuelle est de 2.326 kWh.
- Consommateur médian : client bruxellois dont la consommation annuelle est de 12.728 kWh.
- Gros consommateur : client dont la consommation annuelle est de 23.260 kWh.

*sur la facture totale *op de totale factuur	Petit Consommateur Kleine verbruiker	Consommateur médian Mediane verbruiker	Gros Consommateur Grote verbruiker
Degré de liberté Vrijheidsgraad	11	12	13
% d'économies/an* Max besparing/jaar*	38%	24%	23%
Economie/an Max besparing/jaar	€ 57	€ 143	€ 230

De onderstaande tabel geeft het aantal aanbiedingen die op Brusim aanwezig waren in juni 2019 en waarmee de verbruiker besparen kon op zijn jaarfactuur in vergelijking met de offerte van de standaardleverancier aan passieve klanten ("vrijheidsgraad").

Er moet rekening worden met het feit dat, op Brusim, alleen offertes, die door de leveranciers op vrijwillige basis ingediend zijn, worden vermeld.

De standaardleverancier is de leverancier die sinds 1 januari 2007 verantwoordelijk is voor de levering aan consumenten die geen contract met een leverancier hebben ondertekend.

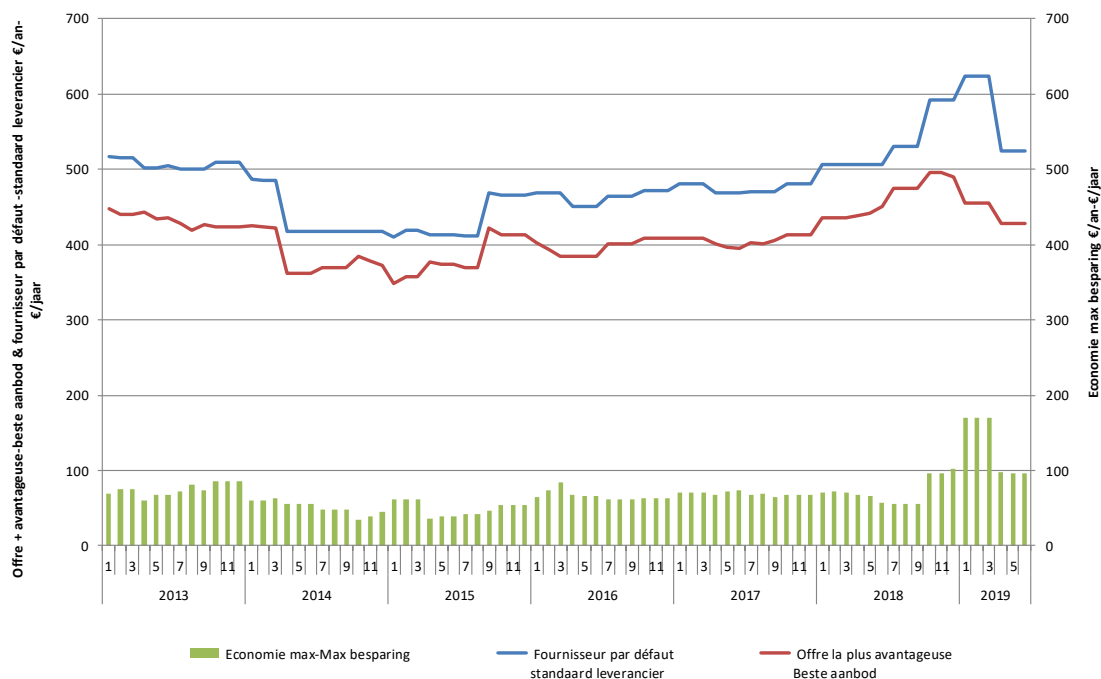
Tijdens het tweede kwartaal 2019, is de maximale besparing voor de klanten gedaald voor alle afnemerscategorieën met het eerste kwartaal 2019. De categorieën van afnemers voor gas zijn:

- Kleine verbruiker: afnemer met een jaarverbruik van 2.326 kWh.
- Mediane verbruiker: Brusselse afnemer met een jaarverbruik van 12.728 kWh.
- Grote verbruiker: afnemer met een jaarverbruik van 23.260 kWh.

2.3 Electricité : Offre par défaut vs offre la plus avantageuse

2.3 Elektriciteit : Standaardofferte vs goedkoopste aanbieding

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la facture annuelle d'une consommation de 2.036 kWh heures pleines pour un client médian passif (c'est-à-dire un client toujours alimenté par le fournisseur par défaut) et l'évolution de la facture annuelle pour l'offre la moins chère du marché. La différence entre ces deux offres est l'économie que peut réaliser un consommateur en signant un contrat et est représentée en vert.

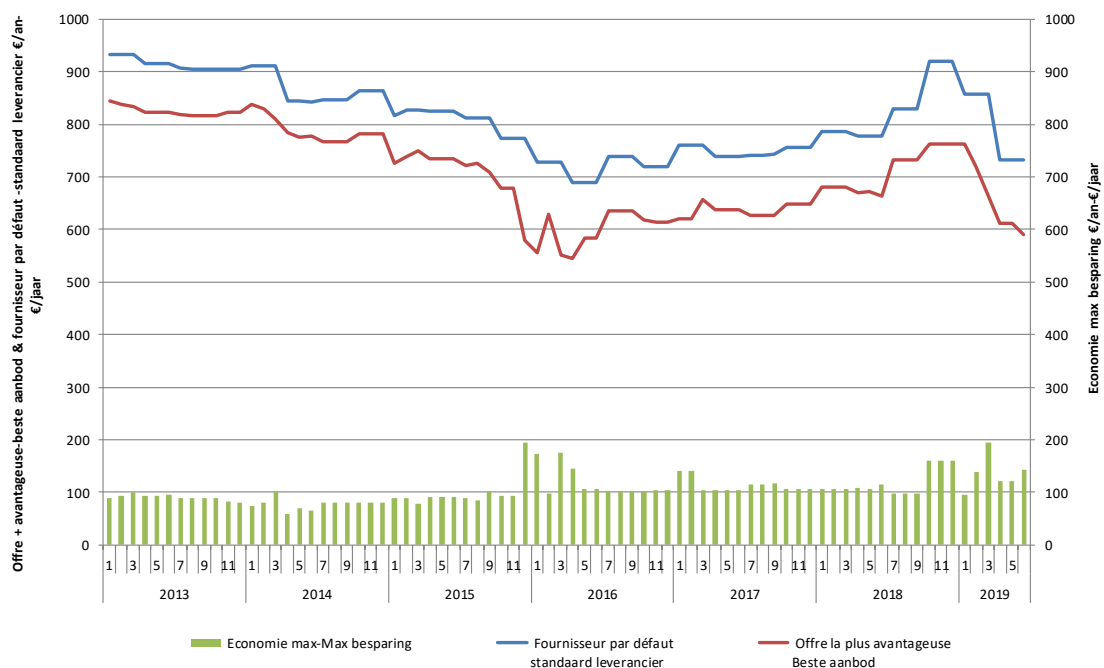
De bovenstaande grafiek geeft de evolutie van de jaarfactuur voor een verbruik van 2.036 kWh piekuren voor een mediane passieve afnemer (met name een afnemer die nog steeds wordt bevoorradt door de standaardleverancier) en de evolutie van de jaarfactuur voor de goedkoopste aanbieding op de markt. Het verschil tussen deze twee aanbiedingen is de besparing die een verbruiker kan realiseren door een contract te ondertekenen en is weergegeven in het groen.

2.4 Gaz : Offre par défaut vs offre la plus avantageuse

2.4 Gas : Standaardofferte vs goedkoopste aanbieding

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la facture annuelle d'une consommation de 12.728 kWh pour un client médian passif (c'est-à-dire un client toujours alimenté par le fournisseur par défaut) et l'évolution de la facture annuelle pour l'offre la moins chère du marché. La différence entre ces deux offres est l'économie que peut réaliser un consommateur en signant un contrat et est représentée en vert.

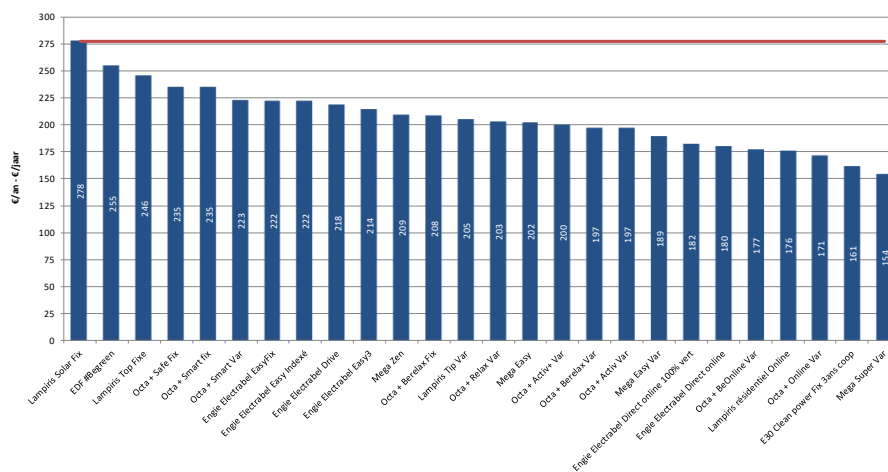

De bovenstaande grafiek geeft de evolutie weer van de jaarfactuur van een verbruik van 12.728 kWh voor een passieve mediane afnemer (met name een afnemer die nog steeds wordt bevoorradt door de standaardleverancier) en de evolutie van de jaarfactuur voor de goedkoopste aanbieding van de markt. Het verschil tussen deze twee aanbiedingen is de besparing die een verbruiker kan realiseren door een contract te ondertekenen en is weergegeven in het groen.

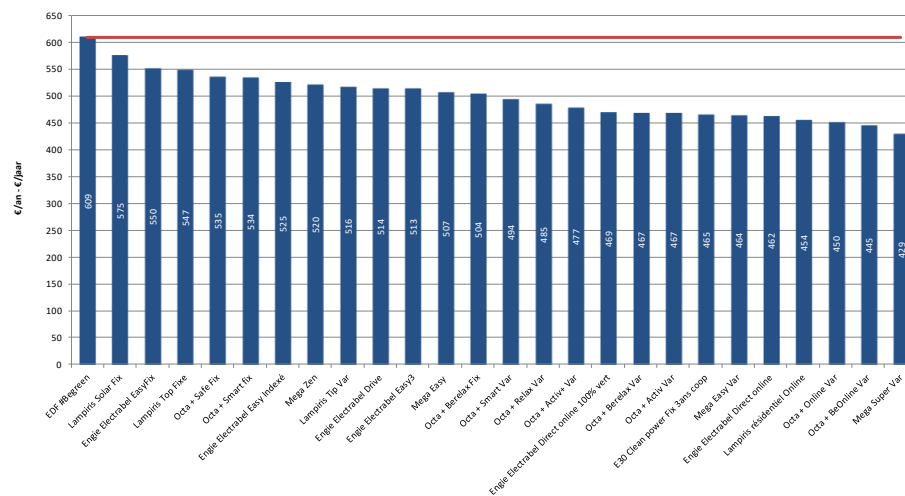
2.5 Electricité : Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs

2.5 Elektriciteit : Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers

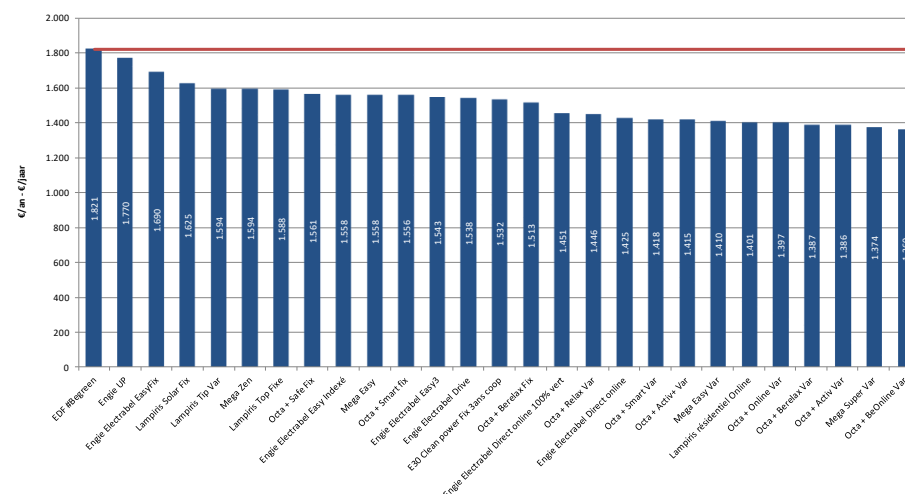
2.5.1 Petit consommateur : 600 kWh - Kleine verbruiker 600 kWh – 30/06/2019

2.5.2 Consommateur médian 2.036 kWh – Mediane verbruiker 2.036 kWh – 30/06/2019

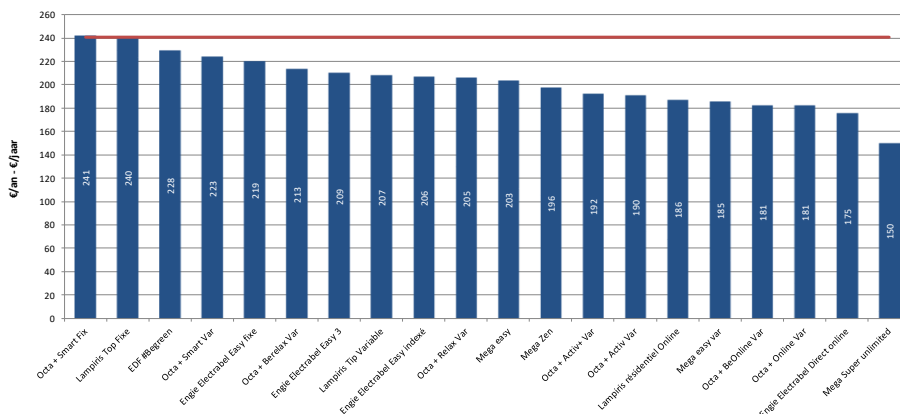
2.5.3 Gros consommateur : 3.600 kWh heure pleine + 3.900 kWh heure creuse - 30/06/2019

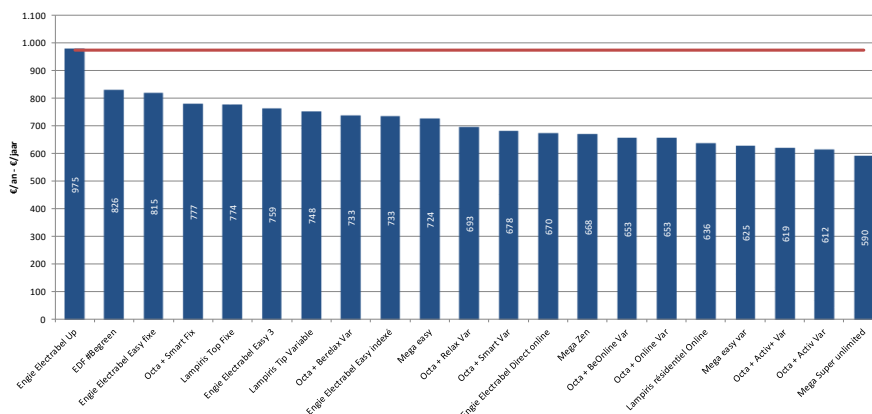
2.6 Gaz : Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs

2.6 Gas : Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers

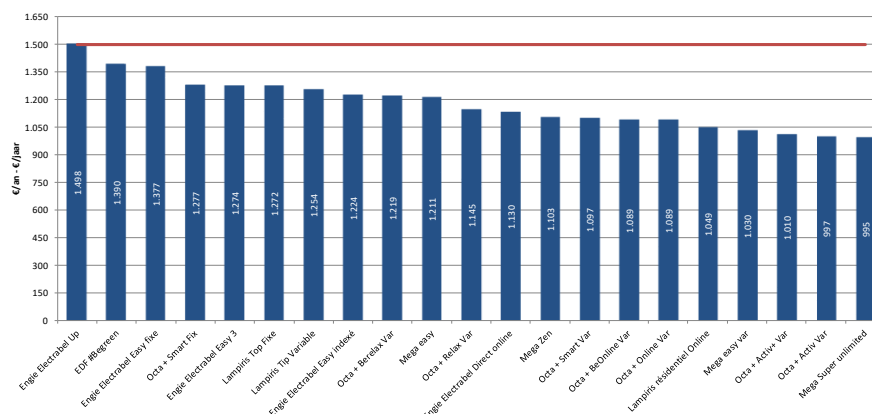
2.6.1 Petit consommateur : 2.326 kWh - Kleine verbruiker 2.326 kWh – 30/06/2019

2.6.2 Consommateur médian 12.728 kWh – Mediane verbruiker 12.728 kWh – 30/06/2019

2.6.3 Gros consommateur 23.260 kWh - Grote verbruiker 23.260 kWh – 30/06/2019

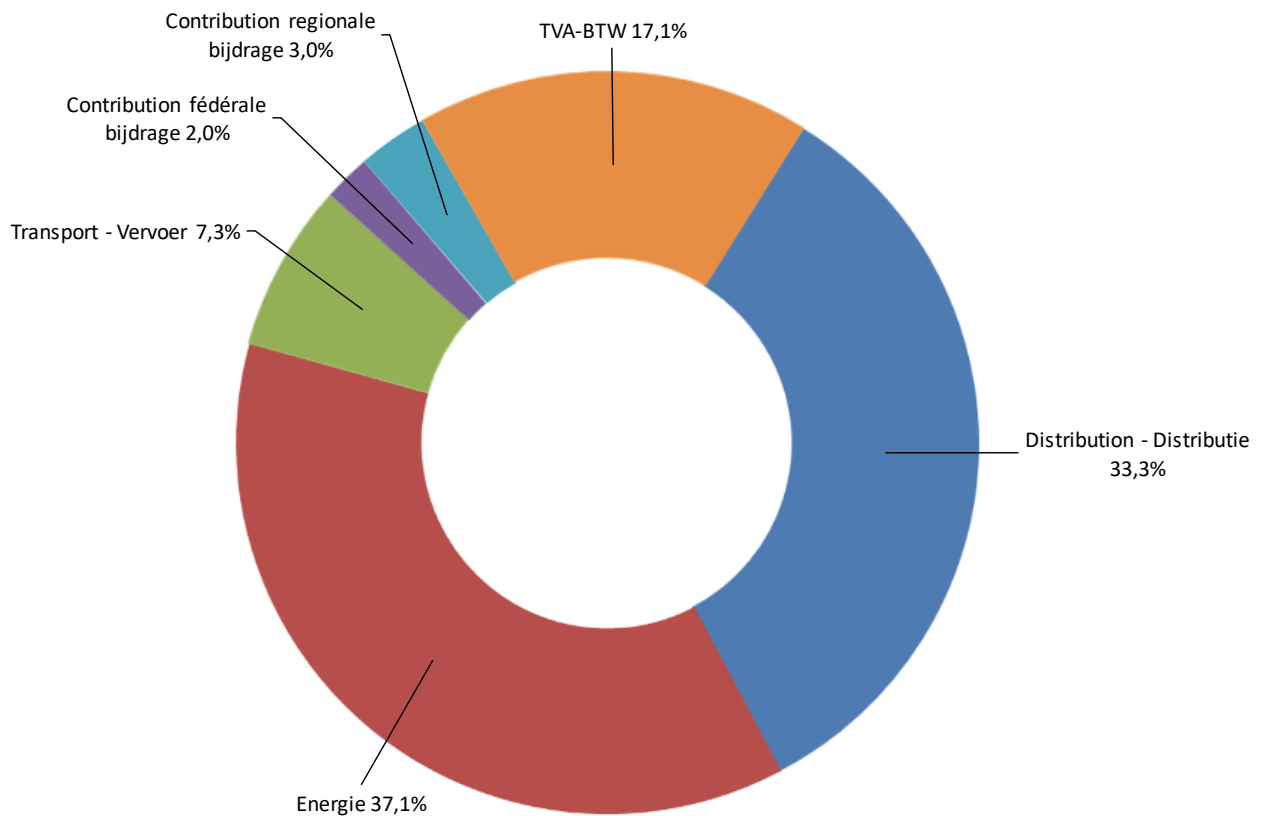

2.7 Electricité : Décomposition de la facture annuelle

2.7 Elektriciteit : Samenstelling van de jaarlijkse factuur

Les deux premiers postes dominants de la facture sont l'énergie et la distribution, avec des montants respectifs de 236€ (TVAC) et 212€ (TVAC) sur une facture annuelle totale de 525€ (TVAC).

Décomposition de la facture annuelle d'électricité du client médian bruxellois (2.036 kWh) – Juin 2019
Samenstelling van de jaarlijkse elektriciteitsfactuur van een Brusselse mediane verbruiker (2.036 kWh) – Juni 2019

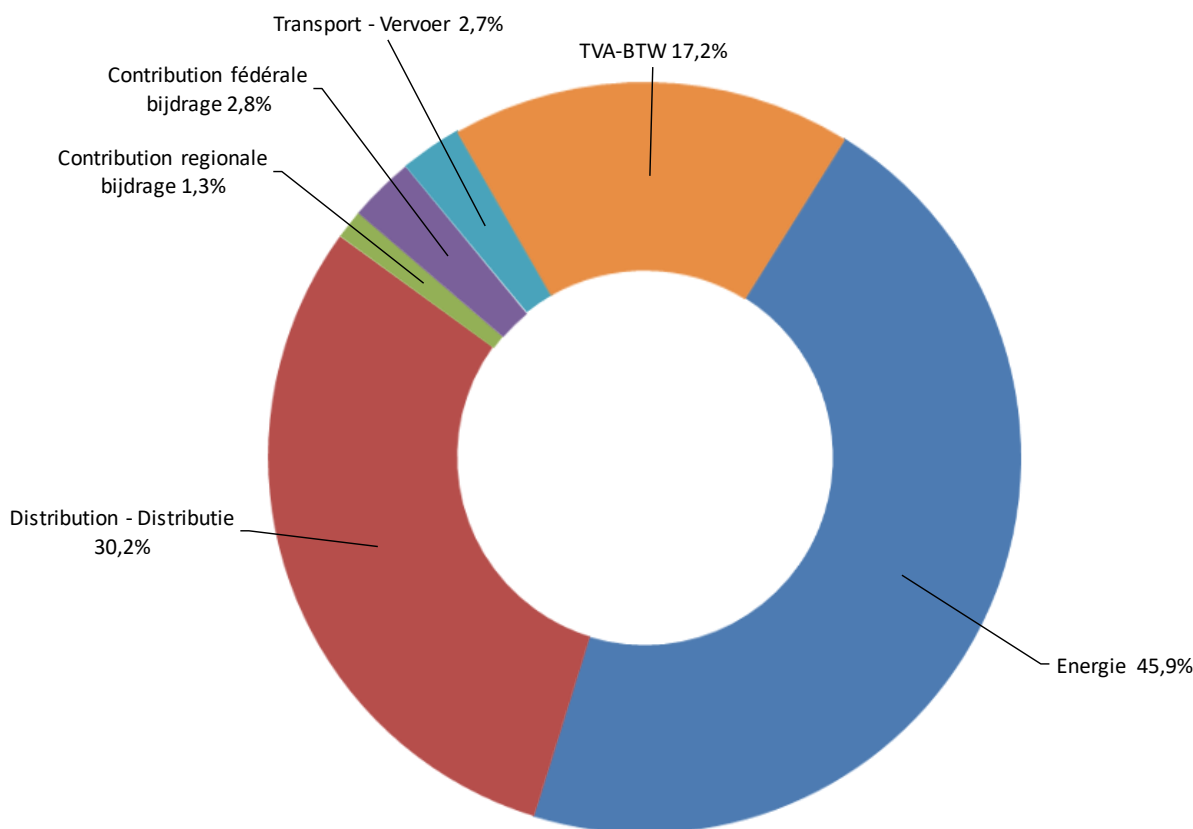
De eerste twee hoofdposten van de factuur zijn de energie en de distributie, met respectieve bedragen van 236€ (IBTW) en 212€ (IBTW) op een totale jaarfactuur van 525€ (IBTW).

2.8 Gaz : Décomposition de la facture annuelle

2.8 Gas : Samenstelling van de jaarlijkse factuur

On constate que le poste énergie que paie un client médian bruxellois représente 46% de sa facture globale annuelle, soit 407€(TVAC) sur une facture totale de 733 € (TVAC).

Décomposition de la facture annuelle du client médian bruxellois (12.728 kWh) – Juin 2019 *Samenstelling van de jaarlijkse factuur van de Brusselse mediane verbruiker (12.728 kWh) – Juni 2019*

Er moet worden benadrukt dat in tegenstelling tot de vorige verslagende component transmissie voortaan geïsoleerd zal zijn van het gedeelte energie. Men stelt vast dat de energiepost die een Brusselse mediane afnemer betaalt, 46% vertegenwoordigt van zijn totale jaarfactuur, hetzij 407€ (IBTW) op een totale factuur van 733€ (IBTW).

2.9 Electricité : Evolution de la facture d'un client médian

2.9 Elektriciteit : Evolutie van de factuur van de mediane afnemer

Produit - Product	Avril-April	Mai-Mei	Juin-Juni
Engie UP	713	711	713
EDF #Begreeen	598	598	609
Lampiris Solar Fix	578	578	575
Engie Electrabel EasyFix	550	550	550
Lampiris Top Fixe	546	551	547
Octa + Smart fix	538	538	534
Octa + Safe Fix	535	535	535
Engie Electrabel Easy Indexé	525	525	525
Mega Zen	522	526	520
Lampiris Tip Var	516	516	516
Engie Electrabel Easy3	512	509	513
Engie Electrabel Drive	509	506	514
Mega Easy	507	513	507
Octa + Berelax Fix	504	504	504
Octa + Smart Var	493	493	494
Octa + Relax Var	485	485	485
Octa + Activ+ Var	481	481	477
E30 Clean power Fix 3ans coop	481	469	465
Engie Electrabel Direct online 100% vert	469	469	469
Octa + Berelax Var	467	467	467
Octa + Activ Var	466	466	467
Mega Easy Var	463	464	464
Engie Electrabel Direct online	462	462	462
Lampiris résidentiel Online	454	454	454
Octa + Online Var	450	450	450
Octa + BeOnline Var	445	445	445
Mega Super Var	428	429	429

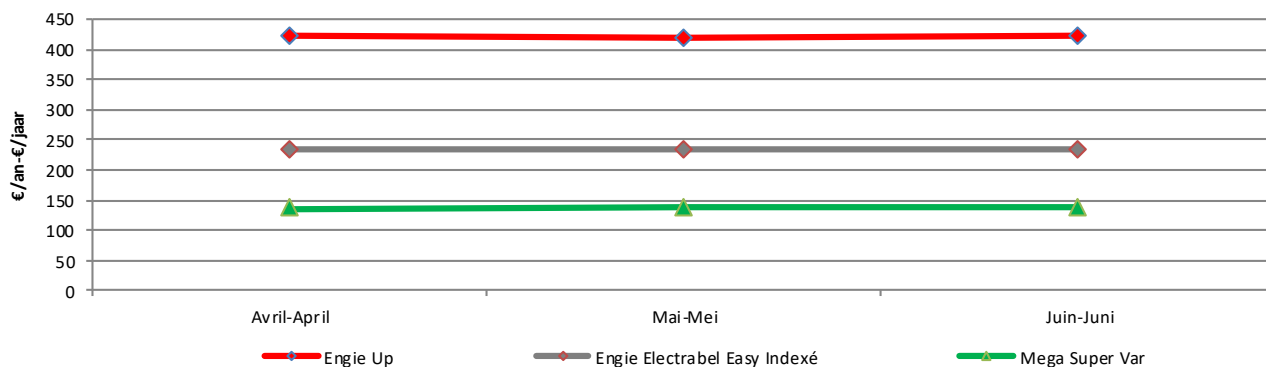
Les montants repris dans le tableau ci-dessous correspondent au prix total payé par un consommateur médian pour 12 mois s'il signe son contrat au cours du mois concerné, tout autre paramètre restant constant.

De bedragen in de onderstaande tabel stemmen overeen met de totale prijs die een mediane verbruiker betaalt voor 12 maanden als hij zijn contract ondertekent in de loop van de betrokken maand en elke parameter constant blijft.

2.10 Electricité : Evolution de la facture d'un client médian-partie énergie

2.10 Elektriciteit : Evolutie van de factuur van de mediane afnemer-deel energie

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la partie de « commodity », c'est-à-dire la partie énergie, pour l'offre la plus onéreuse (rouge), le fournisseur par défaut (gris) et l'offre la plus avantageuse, pour un client médian consommant 2.036kWh/an.

De grafiek hierboven geeft de evolutie weer van het gedeelte « commodity », met name het gedeelte energie, voor de duurste aanbieding (rood), de standaardleverancier (grijs) en de goedkoopste aanbieding voor een mediane afnemer die 2.036 kWh/jaar verbruikt.

2.11 Electricité : Evolution de la facture d'un client moyen

2.11 Elektriciteit : Evolutie van de factuur van de gemiddelde afnemer

Produit - Product	Avril-April	Mai-Mei	Juin-Juni
Engie UP	970	966	971
EDF #Begreen	884	884	902
Lampiris Solar Fix	841	841	835
Engie Electrabel EasyFix	830	830	830
Lampiris Top Fixe	798	807	800
Octa + Smart fix	789	789	782
Mega Zen	784	791	782
Octa + Safe Fix	784	784	784
Lampiris Tip Var	780	780	780
Engie Electrabel Easy Indexé	773	773	773
Engie Electrabel Easy3	763	759	763
Mega Easy	763	773	763
Engie Electrabel Drive	758	753	764
E30 Clean power Fix 3ans coop	752	732	729
Octa + Berelax Fix	747	747	747
Octa + Relax Var	716	716	716
Octa + Smart Var	716	716	718
Octa + Activ+ Var	709	709	703
Engie Electrabel Direct online 100% vert	707	707	707
Engie Electrabel Direct online	695	695	695
Mega Easy Var	692	694	694
Octa + Berelax Var	690	690	690
Octa + Activ Var	687	687	690
Lampiris résidentiel Online	681	681	681
Octa + Online Var	677	677	677
Octa + BeOnline Var	667	667	667
Mega Super Var	657	659	659

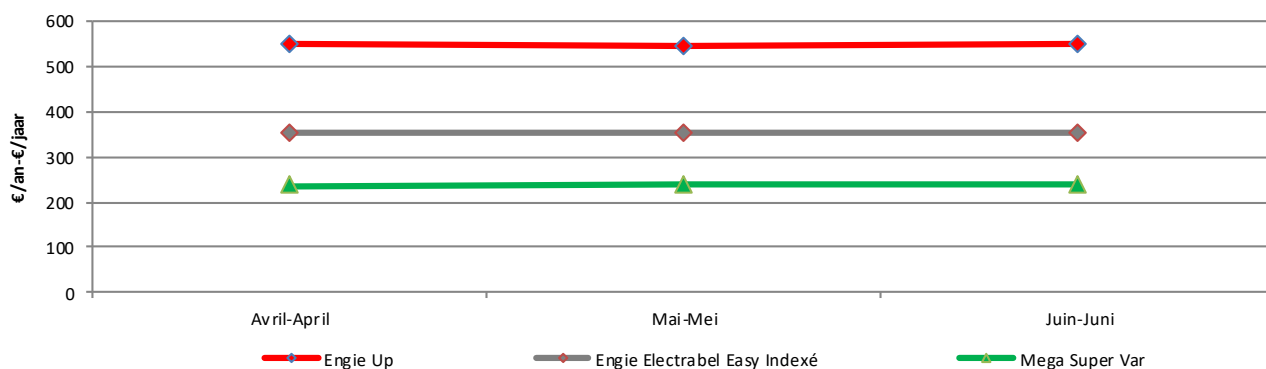
Pour un client type DC, (1.600kWh Jour + 1.900 kWh nuit) la différence entre l'offre la plus onéreuse et l'offre la plus avantageuse s'élevait en juin 2019 à environ 313€.

Voor een klant van het type DC, (1.600kWh dag + 1.900 kWh nacht) bedraagt het verschil tussen het aanbod van de standaardleverancier aan de passieveklanten en het voordeligste aanbod 313€ in juni 2019.

2.12 Electricité : Evolution de la facture d'un client moyen-partie énergie

2.12 Elektriciteit : Evolutie van de factuur van de gemiddelde afnemer-deel energie

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la partie « commodity » pour l'offre la plus onéreuse (rouge), le fournisseur par défaut (gris) et l'offre la plus avantageuse, pour un client moyen consommant 1.600 kWh/an(jour) + 1.900 kWh/an (nuit).

De grafiek hierboven geeft de evolutie weer van het gedeelte « commodity » voor de duurste aanbieding (rood), de standaardleverancier (grijs) en de goedkoopste aanbieding voor een mediane afnemer die 1.600 kWh/jaar (dag) + 1.900 kWh/jaar (nacht) verbruikt.

2.13 Gaz : Evolution de la facture d'un client médian

2.13 Gas : Evolutie van de factuur van de mediane afnemer

Produit - Product	Avril-April	Mai-Mei	Juin-Juni
Engie Electrabel Up	984	971	975
Engie Electrabel Easy fixe	828	799	815
EDF #Begreen	806	806	826
Octa + Smart Fix	797	797	777
Engie Electrabel Easy 3	768	751	759
Lampiris Top Fixe	760	787	774
Lampiris Tip Variable	748	748	748
Octa + Berelax Var	733	733	733
Engie Electrabel Easy indexé	733	733	733
Mega easy	720	749	724
Octa + Smart Var	701	701	678
Octa + Relax Var	693	693	693
Engie Electrabel Direct online	670	670	670
Mega Zen	668	668	668
Mega easy var	662	651	625
Octa + BeOnline Var	653	653	653
Octa + Online Var	653	653	653
Octa + Activ+ Var	644	644	619
Lampiris résidentiel Online	636	636	636
Mega Super unlimited	627	616	590
Octa + Activ Var	612	612	612

Les montants repris dans le graphique ci-dessous correspondent au prix total payé par un consommateur médian pour 12 mois s'il signe son contrat au cours du mois concerné, tout autre paramètre restant constant. En juin 2019, le gain qu'un client médian passif (c'est-à-dire alimenté par le fournisseur par défaut) peut réaliser en signant un contrat s'élevait à 143€ maximum.

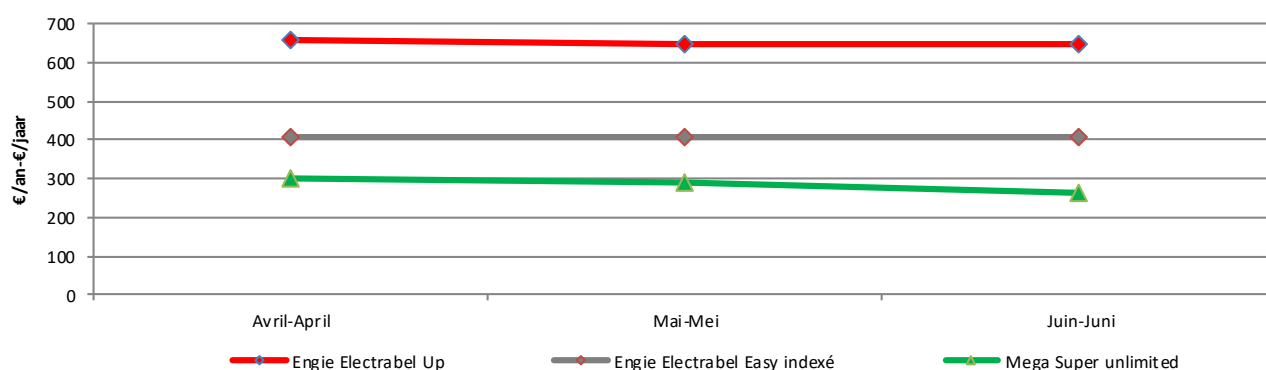
De bedragen in de onderstaande grafiek stemmen overeen met de totale prijs die een mediane verbruiker betaalt voor 12 maanden als hij zijn contract ondertekent in de loop van de betrokken maand en elke parameter constant blijft.

In juni 2019 bedroeg de winst, die een mediane passieve klant (d.w.z. die wordt bevoorrad door de standaardleverancier) kan realiseren door een contract te ondertekenen met een andere leverancier, maximaal 143€.

2.14 Gaz : Evolution de la facture d'un client médian-partie énergie

2.14 Gas : Evolutie van de factuur van de mediane afnemer-deel energie

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la partie « commodity », c'est-à-dire de l'énergie pour l'offre la plus onéreuse (rouge), le fournisseur par défaut (gris) et l'offre la plus avantageuse (vert), pour un client médian consommant 12.728 kWh/an.

De bovenstaande grafiek geeft de evolutie weer van het gedeelte « commodity », met name van de energie voor de duurste aanbieder (rood), de standaardleverancier (grijs) en de goedkoopste aanbieder (groene) voor een mediane afnemer die 12.728 kWh/jaar verbruikt.

2.15 Gaz : Evolution de la facture d'un client moyen

2.15 Gas : Evolutie van de factuur van de gemiddelde afnemer

Produit - Product	Avril-April	Mai-Mei	Juin-Juni
Engie Electrabel Up	1516	1492	1498
Engie Electrabel Easy fixe	1404	1351	1377
EDF #Begreen	1353	1353	1390
Octa + Smart Fix	1315	1315	1277
Engie Electrabel Easy 3	1295	1264	1274
Lampiris Tip Variable	1254	1254	1254
Lampiris Top Fixe	1247	1295	1272
Engie Electrabel Easy indexé	1224	1224	1224
Octa + Berelax Var	1219	1219	1219
Mega easy	1202	1255	1211
Octa + Relax Var	1145	1145	1145
Octa + Smart Var	1139	1139	1097
Engie Electrabel Direct online	1130	1130	1130
Mega Zen	1103	1103	1103
Mega easy var	1096	1076	1030
Octa + BeOnline Var	1089	1089	1089
Octa + Online Var	1089	1089	1089
Mega Super unlimited	1061	1041	995
Octa + Activ+ Var	1056	1056	1010
Lampiris résidentiel Online	1049	1049	1049
Octa + Activ Var	997	997	997

En juin 2019, pour un client résidentiel consommant 23.260 kWh par an, la différence entre l'offre du fournisseur par défaut aux clients passifs et l'offre la moins onéreuse s'élève à 230€ par an.

In juni 2019, voor een residentiële klant met een verbruik van 23.260 kWh per jaar bedraagt het verschil tussen een aanbod van de standaardleverancier en het voordeligste aanbod 230€ op jaarbasis.

3. CLIENTELE PROFESSIONNELLE

3. PROFESSIONNELE KLANTEN

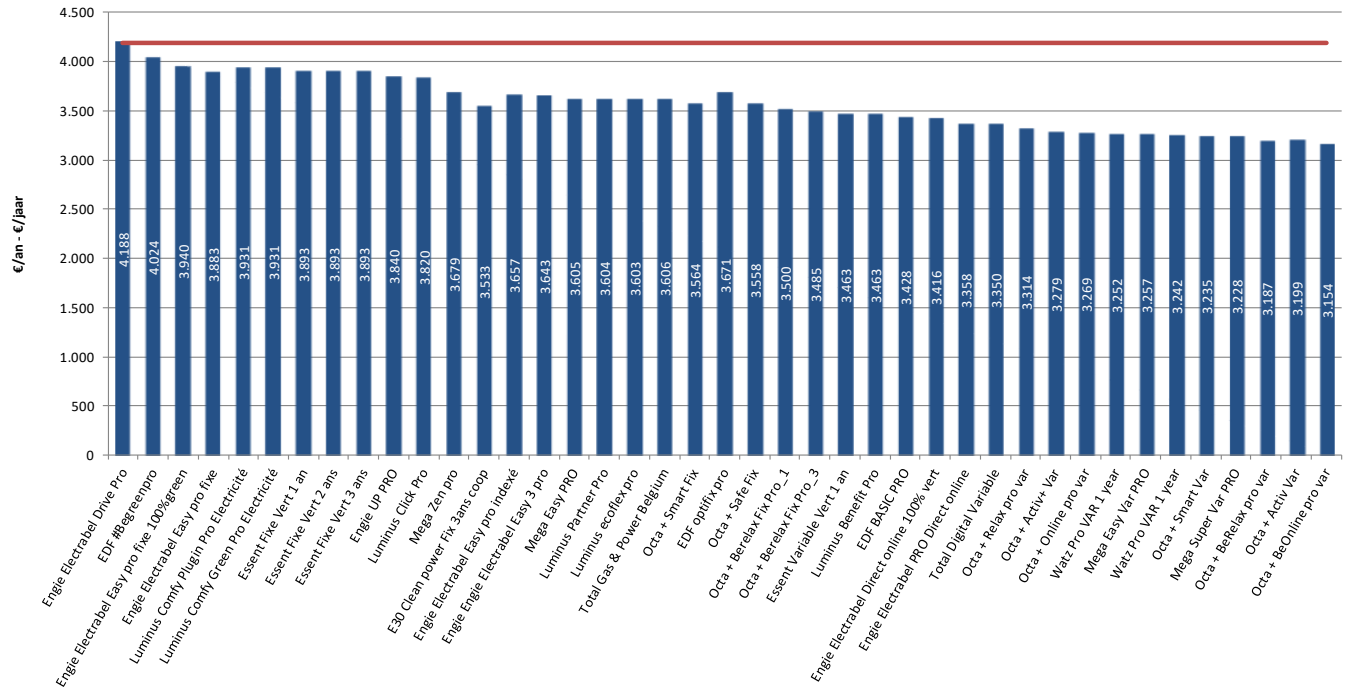

3.1 Electricité : Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs

3.1 Elektriciteit : Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers

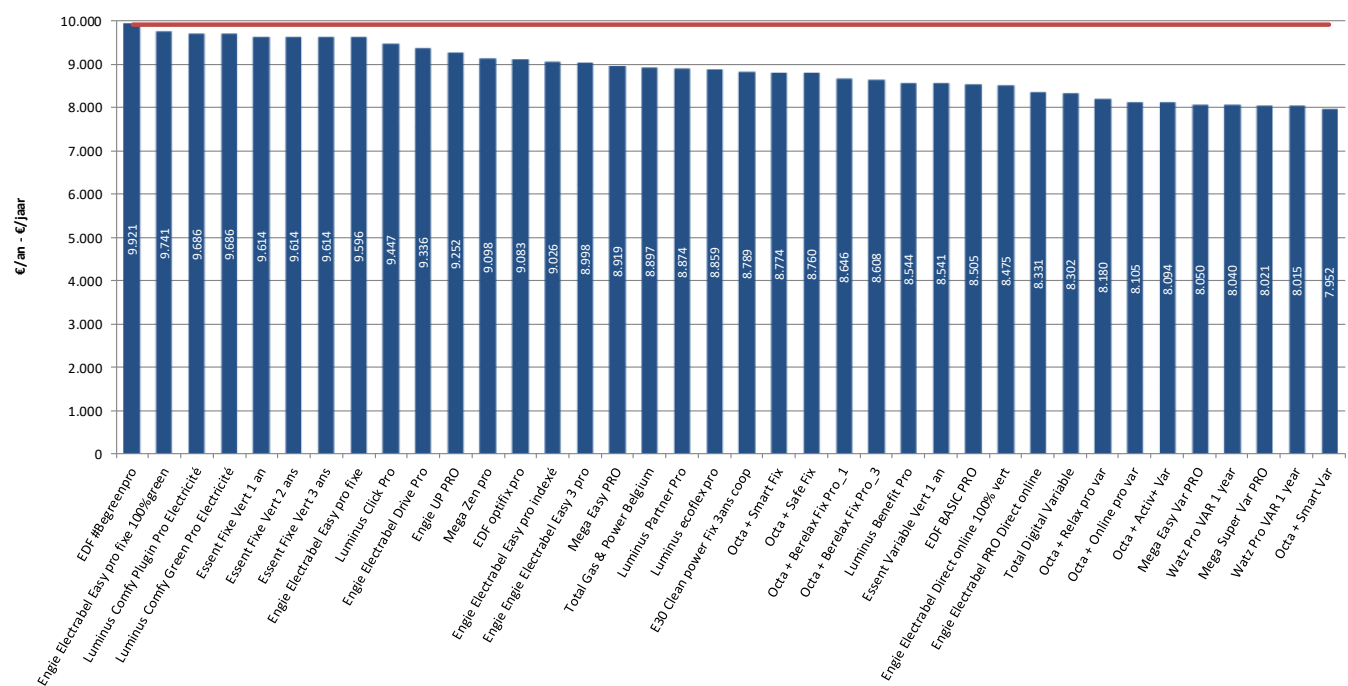
3.1.1 Professionnel 20.000 kWh - Professioneel 20.000kWh – 30/06/2019

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3.1.2 Professionnel 50.000 kWh - Professioneel 50.000kWh – 30/06/2019

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

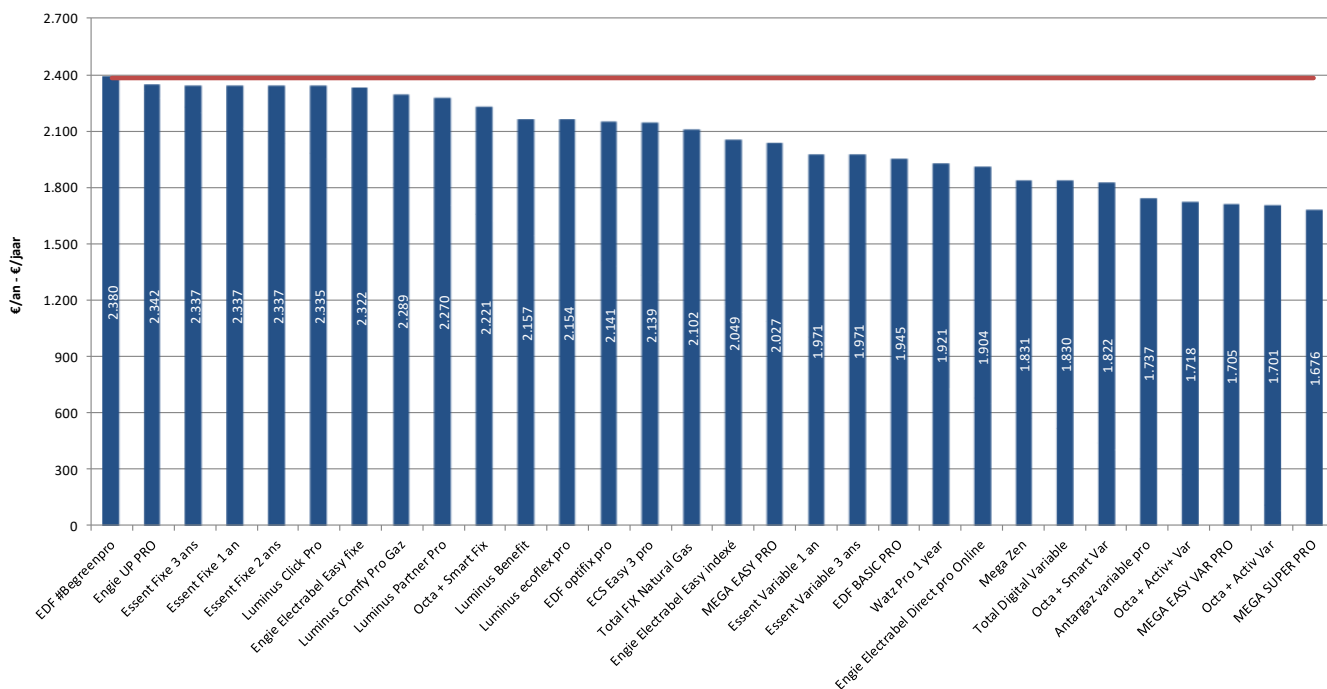

3.2 Gaz : Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs

3.2 Gas : Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers

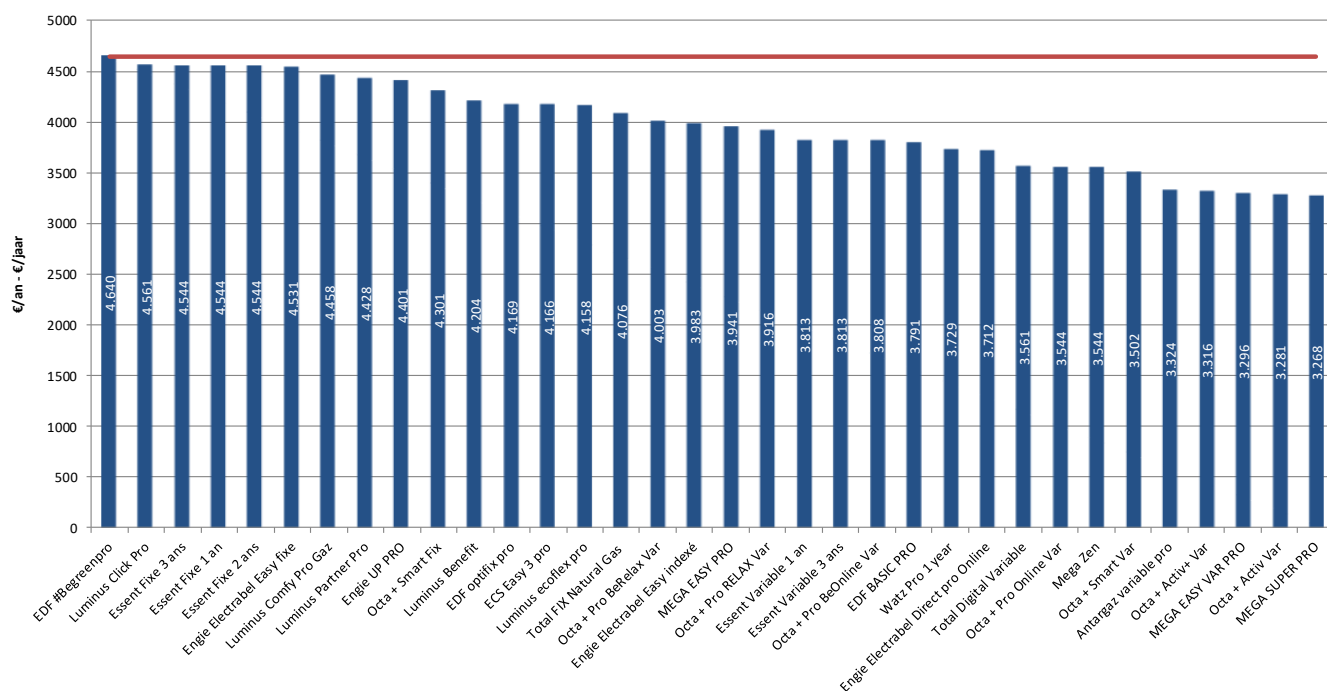
3.2.1 Professionnel 50.000 kWh - Professioneel 50.000kWh – 30/06/2019

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3.2.2 Professionnel 100.000 kWh - Professioneel 100.000kWh – 30/06/2019

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

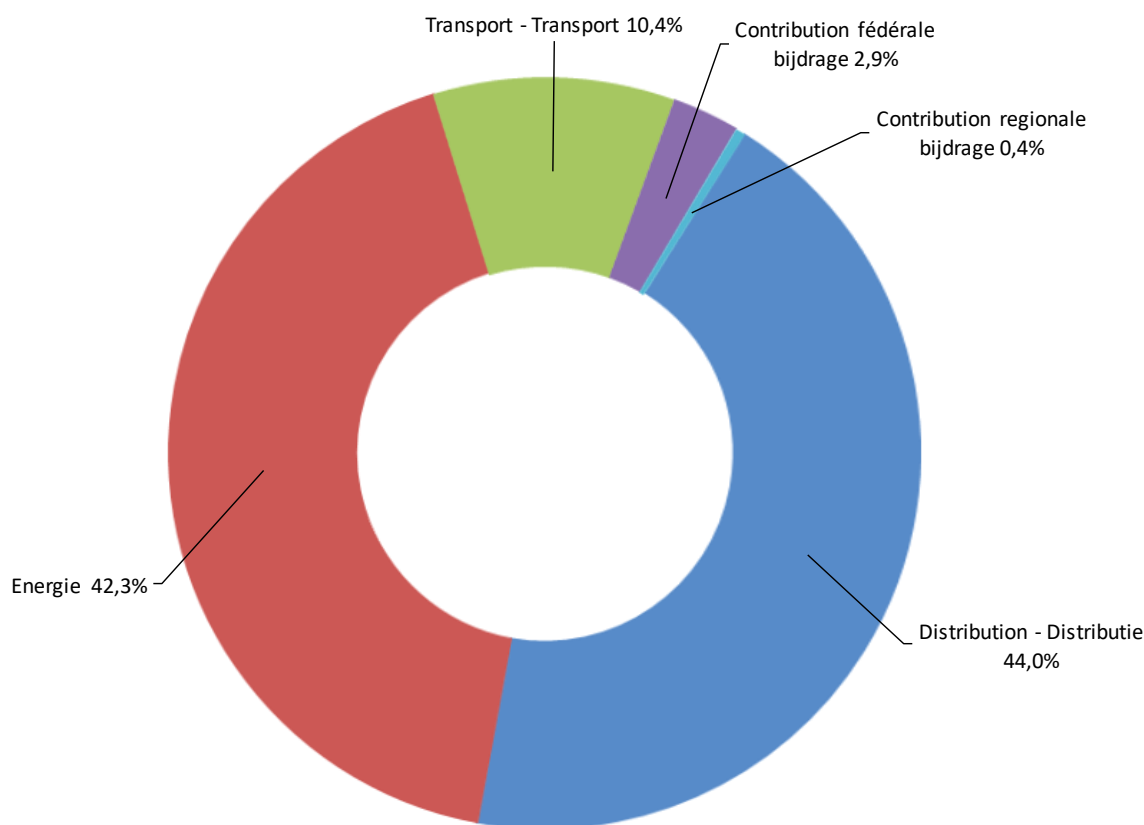

3.3 Electricité : Décomposition de la facture annuelle

3.3 Elektriciteit : Samenstelling van de jaarlijkse factuur

A l'instar du résidentiel, le petit professionnel paie une facture d'électricité composée de 5 parties, à la seule différence que la TVA n'est pas comptabilisée sur celle-ci. Le poste distribution représente ici la partie dominante de la facture totale avec 1.609€ sur une facture annuelle totale de 3.657€, le poste énergie s'élevant à 1.547€.

Juin 2019 – 20.000 kWh – Juni 2019 – 20.000 kWh

Zoals de huishoudelijke afnemer, betaalt de kleine professionele afnemer een elektriciteitsfactuur die samengesteld is door 5 delen, met als enige verschil dat de BTW niet in rekening wordt gebracht op deze factuur. De post distributie vertegenwoordigt hier het belangrijkste deel van de gehele factuur, hetzij 1.609€ op een totale jaarfactuur van 3.657€, waarbij de energie 1.547€ bedraagt.

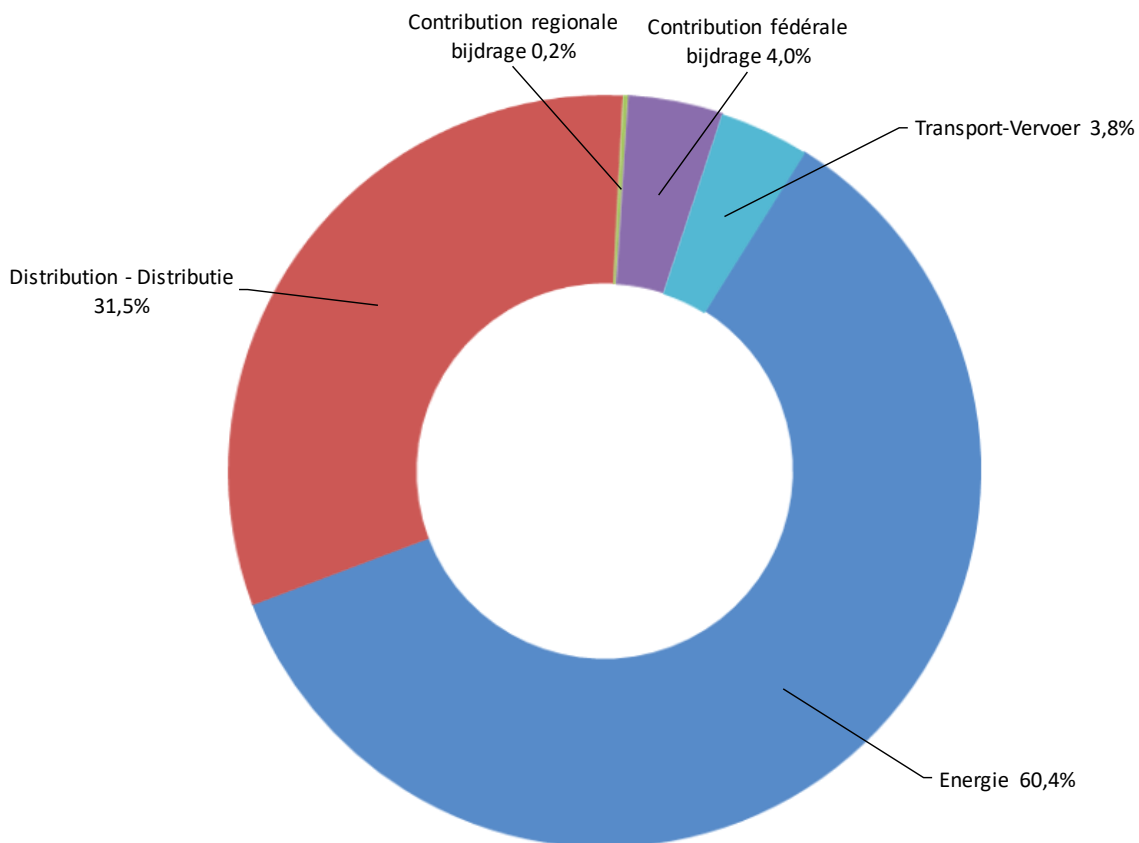

3.4 Gaz: Décomposition de la facture annuelle

3.4 Gas: Samenstelling van de jaarlijkse factuur

Comme le résidentiel, le petit professionnel paie sa facture de gaz composée, selon la décomposition reprise ci-dessus, de 5 parties, à la seule différence que la TVA n'est pas comptabilisée sur celle-ci. La partie énergie est prépondérante avec une part de 60,4% pour un montant de de 2.404€ sur une facture annuelle totale de 3.983€.

Juin 2019 – 100.000 kWh – Juni 2019 – 100.000 kWh

Zoals de huishoudelijke afnemer, betaalt de kleine professionele afnemer zijn gasfactuur, volgens de hierboven weergegeven samenstelling, van 5 delen, met als enige verschil dat de BTW niet in rekening wordt gebracht op deze factuur. De energie vertegenwoordigt hier het belangrijkste deel, hetzij 60,4% voor een bedrag van 2.404€ op een totale jaarfactuur van 3.983€.

3.5 Electricité: Evolution de la facture

3.5 Elektriciteit: Evolutie van de factuur

3.5.1 Professionnel 20.000 kWh - Kleine professioneel 20.000kWh

Produit - Product	Avril-April	Mai-Mei	Juin-Juni
Engie Electrabel Drive Pro	4189	4160	4188
EDF #Bgreenpro	3943	3943	4024
Engie Electrabel Easy pro fixe 100%green	3936	3874	3940
Engie Electrabel Easy pro fixe	3878	3816	3883
Luminus Comfy Plugin Pro Electricité	3864	3864	3931
Luminus Comfy Green Pro Electricité	3864	3864	3931
Essent Fixe Vert 1 an	3853	3947	3893
Essent Fixe Vert 2 ans	3853	3947	3893
Essent Fixe Vert 3 ans	3853	3947	3893
Engie UP PRO	3838	3818	3840
Luminus Click Pro	3738	3738	3820
Mega Zen pro	3689	3721	3679
E30 Clean power Fix 3ans coop	3663	3568	3533
Engie Electrabel Easy pro indexé	3657	3657	3657
Engie Electrabel Easy 3 pro	3650	3625	3643
Mega Easy PRO	3607	3654	3605
Luminus Partner Pro	3604	3604	3604
Luminus ecoflex pro	3603	3603	3603
Total Gas & Power Belgium	3602	3638	3606
Octa + Smart Fix	3599	3599	3564
EDF optifix pro	3589	3589	3671
Octa + Safe Fix	3560	3560	3558
Octa + Berelax Fix Pro_1	3500	3500	3500
Octa + Berelax Fix Pro_3	3485	3485	3485
Essent Variable Vert 1 an	3463	3463	3463
Luminus Benefit Pro	3463	3463	3463
EDF BASIC PRO	3428	3428	3428
Engie Electrabel Direct online 100% vert	3416	3416	3416
Engie Electrabel PRO Direct online	3358	3358	3358
Total Digital Variable	3350	3350	3350
Octa + Relax pro var	3314	3314	3314
Octa + Activ+ Var	3311	3311	3279
Octa + Online pro var	3269	3269	3269
Watz Pro VAR 1 year	3250	3241	3252
Mega Easy Var PRO	3248	3255	3257
Watz Pro VAR 1 year	3240	3231	3242
Octa + Smart Var	3221	3221	3235
Mega Super Var PRO	3219	3226	3228
Octa + BeRelax pro var	3187	3187	3187
Octa + Activ Var	3185	3185	3199
Octa + BeOnline pro var	3154	3154	3154

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3.5.2 Professionnel 50.000 kWh - Kleine professioneel 50.000kWh

Produit - Product	Avril-April	Mai-Mei	Juin-Juni
Engie Electrabel Easy pro fixe 100%green	9735	9580	9741
EDF #Bgreenpro	9717	9717	9921
Engie Electrabel Easy pro fixe	9590	9435	9596
Luminus Comfy Plugin Pro Electricité	9520	9520	9686
Luminus Comfy Green Pro Electricité	9520	9520	9686
Essent Fixe Vert 1 an	9515	9751	9614
Essent Fixe Vert 2 ans	9515	9751	9614
Essent Fixe Vert 3 ans	9515	9751	9614
Engie Electrabel Drive Pro	9338	9273	9336
Engie UP PRO	9248	9197	9252
Luminus Click Pro	9243	9243	9447
Mega Zen pro	9125	9205	9098
E30 Clean power Fix 3ans coop	9115	8877	8789
Engie Electrabel Easy pro indexé	9026	9026	9026
Engie Electrabel Easy 3 pro	9020	8958	8998
Mega Easy PRO	8925	9044	8919
Total Gas & Power Belgium	8887	8977	8897
EDF optifix pro	8878	8878	9083
Luminus Partner Pro	8874	8874	8874
Octa + Smart Fix	8862	8862	8774
Luminus ecoflex pro	8859	8859	8859
Octa + Safe Fix	8764	8764	8760
Octa + Berelax Fix Pro_1	8646	8646	8646
Octa + Berelax Fix Pro_3	8608	8608	8608
Luminus Benefit Pro	8544	8544	8544
Essent Variable Vert 1 an	8541	8541	8541
EDF BASIC PRO	8505	8505	8505
Engie Electrabel Direct online 100% vert	8475	8475	8475
Engie Electrabel PRO Direct online	8331	8331	8331
Total Digital Variable	8302	8302	8302
Octa + Relax pro var	8180	8180	8180
Octa + Activ+ Var	8173	8173	8094
Octa + Online pro var	8105	8105	8105
Watz Pro VAR 1 year	8034	8011	8040
Mega Easy Var PRO	8028	8044	8050
Watz Pro VAR 1 year	8009	7986	8015
Mega Super Var PRO	7999	8015	8021
Octa + Smart Var	7916	7916	7952
Octa + BeRelax pro var	7863	7863	7863
Octa + Activ Var	7857	7857	7892
Octa + BeOnline pro var	7819	7819	7819

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3.6 Gaz: Evolution de la facture

3.6 Gas: Evolutie van de factuur

3.6.1 Professionnel 50.000 kWh - professioneel 50.000kWh

Produit - Product	Avril-April	Mai-Mei	Juin-Juni
Essent Fixe 3 ans	2406	2372	2337
Engie Electrabel Easy fixe	2374	2281	2322
Engie UP PRO	2373	2330	2342
Essent Fixe 1 an	2291	2372	2337
Essent Fixe 2 ans	2291	2372	2337
Octa + Smart Fix	2289	2289	2221
EDF #Begreenpro	2287	2287	2380
Luminus Partner Pro	2270	2270	2270
Luminus Comfy Pro Gaz	2263	2263	2289
Luminus Click Pro	2242	2242	2335
ECS Easy 3 pro	2181	2126	2139
Luminus Benefit	2157	2157	2157
Luminus ecoflex pro	2154	2154	2154
Total FIX Natural Gas	2068	2151	2102
EDF optifix pro	2065	2065	2141
Engie Electrabel Easy indexé	2049	2049	2049
MEGA EASY PRO	2011	2106	2027
Essent Variable 1 an	1972	1971	1971
Essent Variable 3 ans	1972	1971	1971
EDF BASIC PRO	1945	1945	1945
Watz Pro 1 year	1921	1921	1921
Engie Electrabel Direct pro Online	1904	1904	1904
Octa + Smart Var	1899	1899	1822
Antargaz variable pro	1855	1820	1737
Mega Zen	1831	1831	1831
Total Digital Variable	1830	1830	1830
MEGA EASY VAR PRO	1823	1788	1705
Octa + Activ+ Var	1801	1801	1718
MEGA SUPER PRO	1794	1759	1676
Octa + Activ Var	1779	1779	1701

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3.6.2 Professionnel 100.000 kWh - professioneel 100.000kWh

Produit - Product	Avril-April	Mai-Mei	Juin-Juni
Essent Fixe 3 ans	4682	4614	4544
Engie Electrabel Easy fixe	4640	4454	4531
Engie UP PRO	4462	4377	4401
EDF #Begreenpro	4454	4454	4640
Essent Fixe 1 an	4453	4614	4544
Essent Fixe 2 ans	4453	4614	4544
Octa + Smart Fix	4436	4436	4301
Luminus Partner Pro	4428	4428	4428
Luminus Comfy Pro Gaz	4407	4407	4458
Luminus Click Pro	4375	4375	4561
ECS Easy 3 pro	4254	4144	4166
Luminus Benefit	4204	4204	4204
Luminus ecoflex pro	4158	4158	4158
EDF optifix pro	4016	4016	4169
Total FIX Natural Gas	4006	4172	4076
Octa + Pro BeRelax Var	4003	4003	4003
Engie Electrabel Easy indexé	3983	3983	3983
Octa + Pro RELAX Var	3916	3916	3916
MEGA EASY PRO	3909	4099	3941
Essent Variable 1 an	3814	3813	3813
Essent Variable 3 ans	3814	3813	3813
Octa + Pro BeOnline Var	3808	3808	3808
EDF BASIC PRO	3791	3791	3791
Watz Pro 1 year	3729	3729	3729
Engie Electrabel Direct pro Online	3712	3712	3712
Octa + Smart Var	3657	3657	3502
Total Digital Variable	3561	3561	3561
Antargaz variable pro	3561	3490	3324
Octa + Pro Online Var	3544	3544	3544
Mega Zen	3544	3544	3544
MEGA EASY VAR PRO	3533	3462	3296
MEGA SUPER PRO	3504	3434	3268
Octa + Activ+ Var	3482	3482	3316
Octa + Activ Var	3436	3436	3281

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

4. GROENESTROOM 4. ELECTRICITE VERTE

4.1 Prix moyen par CV/Transactions

4.1 Gemiddelde prijs/Transacties

Prix moyen simple : Ce prix correspond au prix moyen par transaction, chaque transaction ayant le même poids.

Prix moyen pondéré : Dans ce cas, les transactions ont un poids dépendant du nombre de CV concernés. Ce montant correspond donc au prix moyen par transaction pondéré par le nombre de CV par transaction.

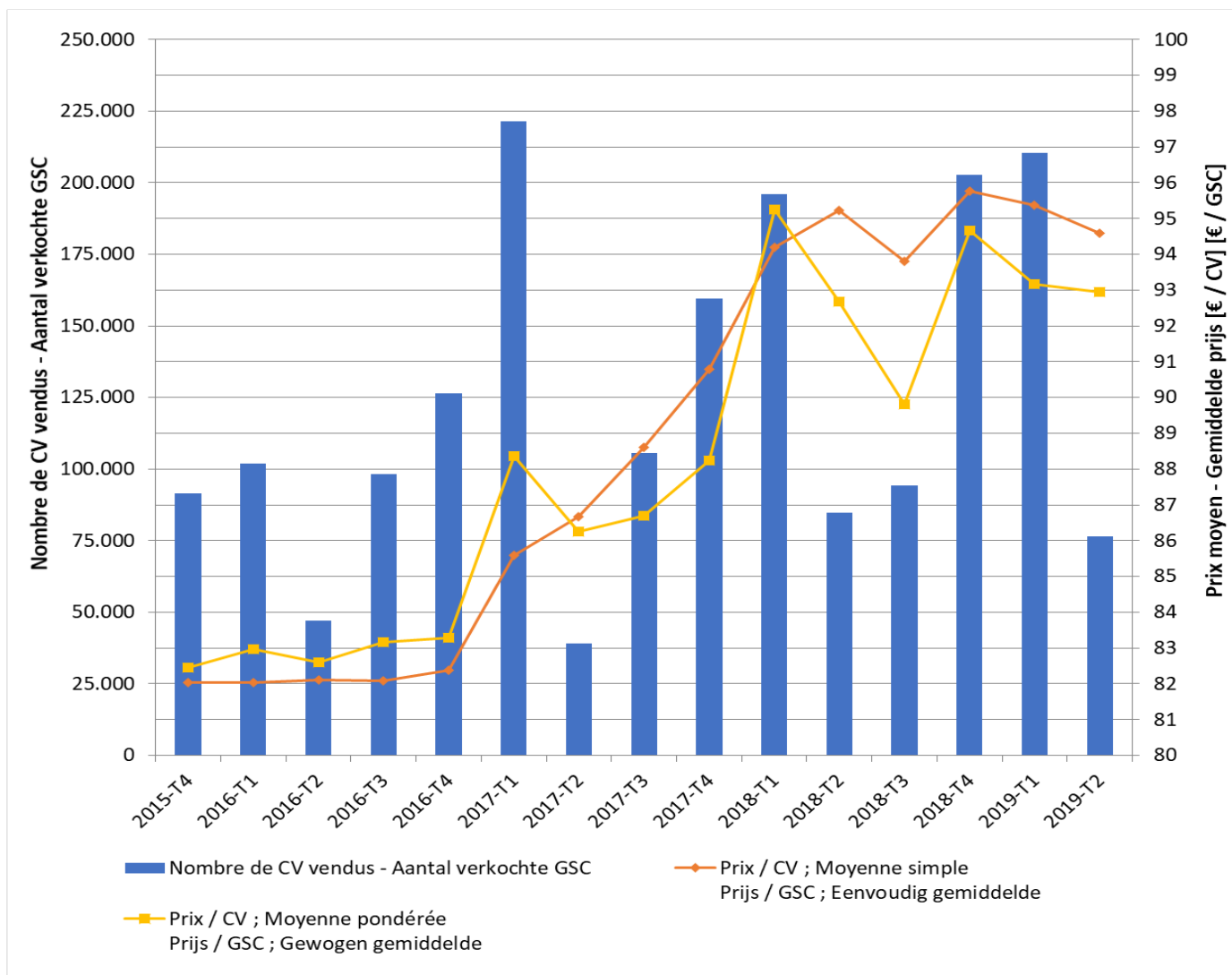
Trimesre Kwartaal	Nombre de transactions Aantal transacties	Nombre de CV échangés Aantal ingeruilde GSC	Volume financier des transactions (€) Financieel volume van de transacties (€)	Prix moyen simple (€/CV) Gewone gemiddelde prijs (€/GSC)	Prix moyen pondéré (€/CV) Gewogen gemiddelde prijs (€/GSC)
2015-T4	783	91,361	7,533,394	82.03	82.46
2016-T1	1,005	101,983	8,461,284	82.04	82.97
2016-T2	552	47,205	3,899,079	82.10	82.60
2016-T3	545	98,092	8,157,746	82.10	83.16
2016-T4	994	126,307	10,518,575	82.37	83.28
2017-T1	1,260	221,375	19,560,538	85.58	88.36
2017-T2	539	38,975	3,361,964	86.67	86.26
2017-T3	706	105,562	9,151,465	88.61	86.69
2017-T4	1,053	159,626	14,087,067	90.80	88.25
2018-T1	1,229	195,857	18,656,727	94.20	95.26
2018-T2	568	84,770	7,855,342	95.21	92.67
2018-T3	485	94,283	8,466,326	93.79	89.80
2018-T4	1,375	202,768	19,193,529	95.78	94.66
2019-T1	1,367	210,471	19,606,862	95.37	93.16
2019-T2	729	76,619	7,122,011	94.59	92.95

Gewone gemiddelde prijs: Deze prijs stemt overeen met de gemiddelde prijs per transactie, waarbij elke transactie hetzelfde gewicht heeft.

Gewogen gemiddelde prijs: In dit geval hebben de transacties een gewicht dat afhangt van het aantal GSC. Dit bedrag stemt dus overeen met de gemiddelde prijs per transactie, gewogen volgens het aantal GSC per transactie.

4.2 Evolution des prix et du volume des CV

4.2 Evolutie van de prijzen en het volume van groenestroomcertificaten

5. CLIENTELE SOCIALE 5. BESCHERMDE KLANTEN

Electricité: Tarif social spécifique / Elektriciteit: Sociaal specifiek tarief

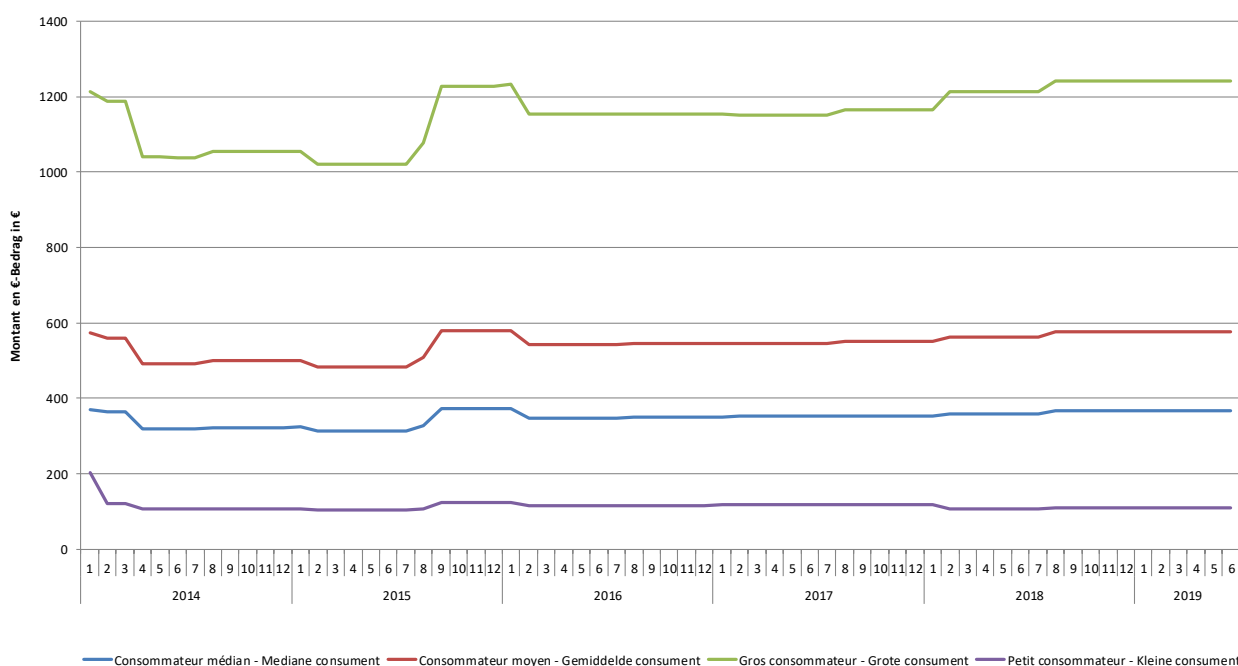
Le tarif social calculé par la CREG a été modifié en août 2018 et sera d'application jusqu'en juillet 2019 inclus.

	08/2017-01/2018	02/2018-07/2018	08/2018-01/2019	02/2019-07/2019
Tarif normal/Normaal tarief (c€/kWh)	16,034	17,284	17,640	17,640
Tarif Bi-horaire/Bi-uren tarief				
Dag - Jour (c€/kWh)	16,734	18,273	18,589	18,589
Nacht - Nuit (c€/kWh)	13,298	13,536	13,976	13,976

Het sociaal tarief dat berekend werd door de CREG werd in augustus 2018 gewijzigd en wordt geldig tot en met juli 2019.

5.1 Electricité: Evaluation du coût annuel pour plusieurs types de consommateur

5.1 Elektriciteit: Evolutie van de jaarlijkse kostprijs voor verschillende categorieën van afnemers

Gaz: Tarif social / Gas: Sociaal specifiek tarief

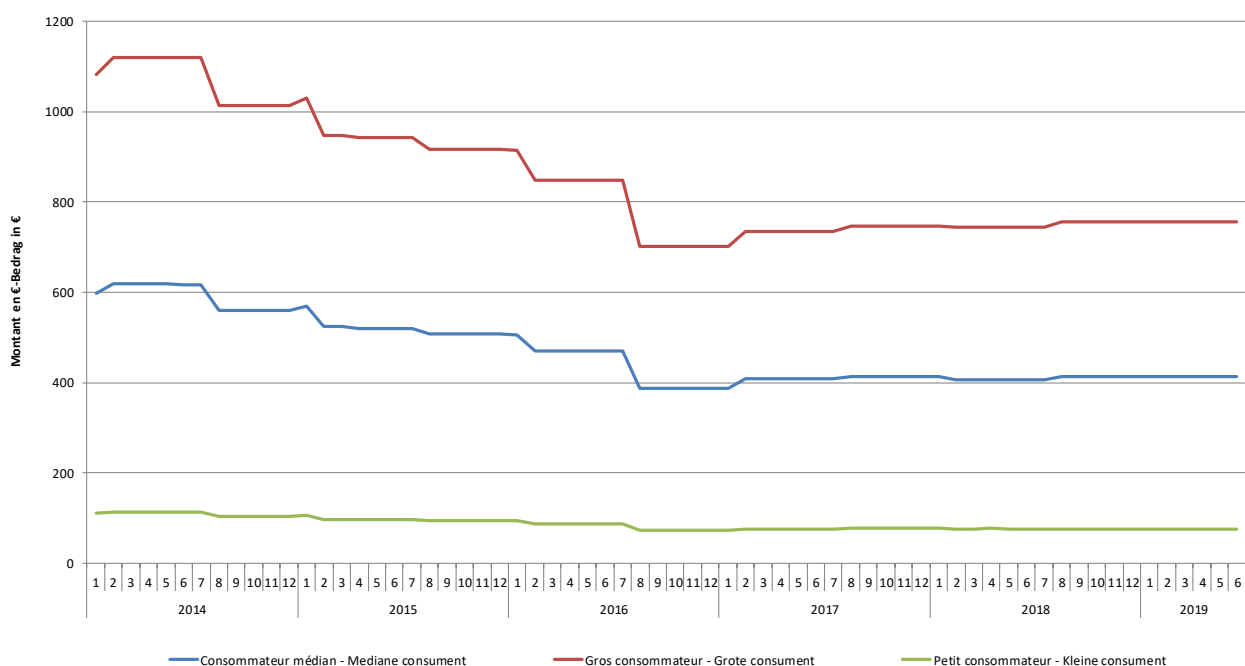
Le tarif social calculé par la CREG a été modifié en août 2018 et sera d'application jusqu'en juillet 2019 inclus.

	08/2017-01/2018	02/2018-07/2018	08/2018-01/2019	02/2019-07/2019
Tarif normal/Normaal tarief (c€/kWh)	2,930	3,140	3,189	3,189

Het sociaal tarief dat berekend werd door de CREG werd in august 2018 gewijzigd en wordt geldig tot en met juli 2019.

5.2 Gaz: Evaluation du coût annuel pour plusieurs types de consommateur

5.2 Gas: Evolutie van de jaarlijkse kostprijs voor verschillende categorieën van afnemers

Editeurs responsables / Verantwoordelijke uitgevers : J. Willems - G. Lepère

BRUGEL - Kunstlaan 46 avenue des Arts - B 1000 Brussel / Bruxelles

Info: 0800 97 198 - info@brugel.brussels - www.brugel.brussels

T: 32 2 5630200 - F: 32 2 5630213

Ondernemingsnummer / numéro d'entreprise 0806.001.011

Prochaine publication: juillet 2019

RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

brugel ● ●

LE RÉGULATEUR BRUXELLOIS POUR L'ÉNERGIE
DE BRUSSELS REGULATOR VOOR ENERGIE